

Витяг з проєкту Антикорупційної стратегії 2026-2030

РОЗДІЛ II. ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ У ПРІОРИТЕТНИХ СФЕРАХ

«...»

2.7. Митна справа

Проблема 2.7.6.

Відсутність процедурної нейтральності та контрольованості дискреції у процесі митного оформлення продовжує генерувати корупційні ризики.

Очікувані стратегічні результати:

2.7.6.1. Запроваджено деталізовані та варіативні стандартні операційні процедури/типові алгоритми ухвалення рішень щодо митної вартості, класифікації товарів та форм митного контролю, із обов'язковою електронною реєстрацією рішень та причин відхилень з метою пост-аудиту і стандартизації практик.

2.7.6.2. Затверджено та діє порядок передачі нестандартних рішень для розгляду іншим підрозділом (ротація) або повторної перевірки центром компетенцій (реверсивний аудит), із фіксацією результатів та внесених коригувань.

2.7.6.3. У відкритому електронному реєстрі оприлюднюються всі рішення з митної вартості та класифікації товарів із повними мотивувальними частинами.

2.7.6.4. Запроваджено інструмент зобов'язуючої оціночної інформації (BVI) як офіційний механізм попереднього визначення митної вартості; рішення, ухвалені в його рамках, зареєстровані та є обов'язковими для всіх підрозділів.

2.7.6.5. Запроваджено порядок адміністративного оскарження із залученням зовнішніх експертів та представників бізнес-асоціацій; діють колегії з адміністративного оскарження, а знеособлені мотивувальні частини рішень публікуються у відкритому доступі.

2.7.6.6. Прийняті офіційні KPI Держмитслужби містять показник результативності адміністративних та судових оскаржень; нормативно врегульовано обмеження дискреції посадових осіб та підрозділів у випадку системного скасування їхніх рішень.

Проблема 2.7.7.

Наявний рівень автоматизації митних процедур зумовлює збереження високого рівня дискреції і контактності як детермінантів корупційних ризиків.

Очікувані стратегічні результати:

2.7.7.1. Автоматичне митне оформлення є стандартною процедурою для низькоризикових і типових митних декларацій, а рішення про випуск ухвалюються автоматично на основі автоматизованої системи управління ризиками. Ручне втручання застосовується лише у виняткових випадках із повною електронною фіксацією підстав і послідовності дій, що унеможливорює вибірковість.

2.7.7.2. Затверджено та діє порядок розподілу митних декларацій за принципом централізованої випадкової вибірки між підрозділами та центрами компетенцій, що унеможливорює формування сталих контактів між конкретними посадовими особами та суб'єктами ЗЕД.

2.7.7.3. Нормативно затверджено порядок здійснення пост-митного контролю, яким визначено умови та підстави перенесення частини контрольних дій з етапу оформлення на

етап пост-митного контролю; для оцінки ефективності встановлено цільові показники частки митних оформлень, що підлягають перенесенню на етап пост-митного контролю, а результати перевірок та їх питома вага у загальній структурі контролю системно відображаються у затверджених КРІ Держмитслужби.

2.7.7.4. Прийняті офіційні КРІ Держмитслужби містять детальну аналітичну інформацію про об'єктивні часові показники митного оформлення, а також види й причини затримок, та регулярно оприлюднюються у відкритому доступі; запроваджено порядок залучення бізнес-асоціацій та громадськості до моніторингу й формування коригуючих заходів на підставі цих показників.

Проблема 2.7.8.

Обмеженість об'єктивного митного контролю, зумовлена браком сучасних засобів верифікації, утворює підґрунтя для проявів інституційної та локальної корупції на митниці.

Очікувані стратегічні результати:

2.7.8.1. Стратегічний підхід до технічної модернізації митниці ґрунтується на аналізі реального стану справ, оцінці й прогнозі потреб, можливостей та перспектив європейської інтеграції.

2.7.8.2. Технічне оснащення пунктів пропуску та митних підрозділів відповідає оновленим типовим нормам, включаючи сучасні сканувальні системи, вагові комплекси, детектори та автоматизовані системи аналізу. Частка товарних партій, що проходять контроль із використанням технічних засобів верифікації, обліковується в єдиній інформаційній системі та щорічно аналізується як показник ефективності застосування технічних засобів контролю.

2.7.8.3. Результати технічного контролю автоматично передаються до централізованої бази даних та інтегруються з автоматизованою системою управління ризиками, забезпечуючи єдине джерело перевірених даних для всіх митних підрозділів, унеможливаючи локальні маніпуляції чи приховування результатів.

2.7.8.4. Дії та рішення під час митного контролю підлягають обов'язковій фото- та відеофіксації із захищеним зберіганням матеріалів у архіві, що гарантує прозорість процесу, підвищує підзвітність посадових осіб.

2.7.8.5. Публічне звітування про технічне оснащення, рівень його використання та ефективність у виявленні порушень, поєднане із залученням бізнес-асоціацій і громадськості до незалежного моніторингу та вироблення рекомендацій щодо оптимізації роботи, забезпечують сталий зворотний зв'язок та адаптацію процедур до сучасних викликів.

Проблема 2.7.9.

Відсутність кадрової стабільності та управлінської наступності в Держмитслужбі призводить до несистемного управління як однієї з умов існування корупції.

Очікувані стратегічні результати:

2.7.9.1. Призначення, просування та винагорода посадових осіб митних органів здійснюються на засадах заслуг і прозорості, з урахуванням затверджених для кожної посади ключових показників ефективності (КРІ), що визначають особистий внесок працівника у досягнення стратегічних цілей Держмитслужби, його доброчесність, професійну поведінку та якість виконання функцій, а не формальне виконання обов'язків чи обсяг надходжень.

2.7.9.2. Заміщення керівних посад у Держмитслужбі здійснюється виключно з числа підготовлених кандидатів із підтвердженими компетентностями, які входять до прозорого кадрового резерву. Система резерву побудована на принципах наступності, включає регулярні ротації та програми розвитку, що гарантують готовність фахівців до заміщення посад на кожному рівні управління.

2.7.9.3. Результати регулярних анонімних опитувань персоналу та бізнесу оприлюднюються на офіційному сайті Держмитслужби, що забезпечує системний моніторинг доброчесності й довіри до митної служби.

2.7.9.4. У Держмитслужбі забезпечено інституційне розмежування ключових функцій у сфері прийняття рішень (оформлення, аудит, контроль, оскарження), що унеможливорює концентрацію дискреційних повноважень.

2.7.9.5. Українська митниця наближена до міжнародних стандартів управління кадрами (Всесвітня митна організація, Європейський Союз, Організація економічного співробітництва і розвитку), що забезпечує прозорість, прогнозованість і довіру бізнесу та суспільства до кадрової політики

Проблема 2.7.10.

Низька спроможність самостійно реагувати на правопорушення та протидіяти складним формам контрабанди зумовлює поширення неформальних практик у діяльності митниці.

Очікувані стратегічні результати:

2.7.10.1. Держмитслужба наділена статусом правоохоронного органу з повноваженнями щодо здійснення оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування злочинів у митній сфері.

2.7.10.2. В Держмитслужбі функціонують спеціалізовані оперативні, слідчі та аналітичні підрозділи, які мають відповідний рівень професійної підготовки та постійний обмін інформацією з міжнародними партнерами (Всесвітня митна організація, Інтерпол, Європол) для протидії транснаціональним схемам контрабанди.

2.7.10.3. Впроваджено централізовану міжвідомчу платформу взаємодії між Держмитслужбою, СБУ, БЕБ та іншими правоохоронними органами, що забезпечує обмін даними, чіткий розподіл повноважень і синхронне реагування на виявлені порушення митного законодавства.

2.7.10.4. В Держмитслужбі запроваджено комплексну систему внутрішнього контролю та забезпечення доброчесності новостворених спеціалізованих оперативних, слідчих та аналітичних підрозділів, що включає регулярні перевірки ефективності роботи, ротацію кадрів на критичних напрямках, перевірки на доброчесність, у тому числі із застосуванням поліграфу.

2.7.10.5. Створені умови для забезпечення участі громадськості та бізнес-асоціацій в моніторингу ефективності роботи митниці у сфері боротьби з контрабандою.